

# Šola, na kateri rastejo jagode

Ekološki vrt, ki je pred dvema letoma zrasel na Srednji trgovski šoli Ljubljana, se iz leta v leto širi, učenci pa postajajo že pravi mojstri v vrtnarjenju.

✎ Vesna Levičnik

Na Srednji trgovski šoli Ljubljana so se maja pred dvema letoma odločili, da si na strehi svoje šole naredijo šolski ekovrt. Idej za vrt na strehi šole je bilo zelo veliko. A kot pravi Maja Fabjan, profesorica na šoli in vodja omenjenega projekta, je bilo nekje treba začeti. »Tako smo začeli z visokimi koriti, prinesli smo zemljo in gnojila, na orodje in pripomočke pa tudi nismo smeli pozabiti. Dobili smo zbiralnika deževnice, saj je bilo treba poskrbeti za zalivanje. Za prve sadike in semena so poskrbele profesorice, sčasoma pa smo se povezali tudi z drugimi šolami in okoliškimi ponudniki in si jih izmenjevali,« pove o prvih začetkih leta 2014 Fabjanova. Kljub počitnicam je avgusta 2014 zagnanost med dijaki in zaposlenimi naraščala, zato so vrt razširili s prvotnih 12 na 40 korit. Že maja naslednje letos so ob koncu lanskega šolskega leta vrt razširili še za 12 visokih gred, ki so jih razporedili na obe strani šole, letos pa so jih na senčni strani dopolnili tudi z nizkimi koriti.

## Odnos mladih do zemlje

Na strehi so med dijaki nastajale čudovite zgodbe. Kot pravi sogovornica, so nekateri kar žareli, ko so prvič v življenju delali z zemljo. »Nekatera dekleta so se sprva seveda bala za lepo urejene nohte, fantje pa so veliko pripravljenost pokazali pri konkretnem delu. Največje navdušenje pa je bilo ravno pri sodelovanju z vrtčevskimi otroki.« Dijaki z veseljem delijo tudi zgodbe z domačih vrtov in vrtov njihovih babic. In ker je bilo na zeleni strehi vedno zabavno, so dijaki kakšno šolsko uro v razredu pogosto zamenjali za zračno in sončno teraso.

»Pri pridelkih so nekateri včasih malo zadržani, tudi pri pokušanju novih jedi, nekateri pa so pravi gurmani. Izkazale so se tudi nekatere dijakinje, ki so same doma pripravile denimo špinačno pito in jo naslednji dan z veseljem razdelile med



Redno pobiranje jagod © arhiv Maje Fabjan

dijake. Seveda največ simpatij požanjejo jagode, ki jih je prav zato na vrtu zasajenih največ,« pove Fabjanova. Navdušenje za vrtnarjenje se širi tudi med zaposlenimi, saj je v tem času nastalo že kar nekaj novih domačih vrtov. Vrt se je izkazal tudi kot terapevtsko sredstvo. »Ob smrti sošolca so si sošolci zaželeli na vrt, kjer so včasih skupaj ustvarjali. Tako smo decembra pripravljali sadike melise, čeprav nismo imeli veliko upanja, da bodo uspele,« pove Fabjanova.

## Pridelali vrtnine in uspešno prodajali zelišča

Dijaki so s svojimi mentorji že lani pridelali veliko vrtnin: redkvice, solato, paradižnik, papriko, rukolo, šalotko, krompir, jagode, čebulo, korenje, rabarbaro, kumare, bučke,

**Pri pridelkih so nekateri včasih malo zadržani, tudi pri pokušanju novih jedi, nekateri pa so pravi gurmani. Izkazale so se tudi nekatere dijakinje, ki so same doma pripravile denimo špinačno pito in jo naslednji dan z veseljem razdelile med dijake.**

Maja Fabjan, vodja projekta

motovilec, špinačo, stročji fižol, različna zelišča in začimbnice, uspešno pa jim je pridobiti tudi nekaj semen. Seveda so vrt krasile tudi rože. »Zelišča smo pridno sušili in pripravili okusne čaje, ki smo jih namenili za poslovna darila in iz-

delke za prodajo na šolski tržnici. Uporabili smo jih tudi pri izdelavi mila, ki se je prav tako prodajalo na tržnici.«

Vrtnine gojijo v ekološki zemlji z dodatki ekoloških gnojil, izdelujejo pa tudi kompost. »Izvedli smo že tudi kakšen eksperiment, ko smo posadili jagode in krompir kar v vreče z zemljo, in uspelo nam je. Tudi z drugimi šolami že sodelujemo. S šolo ŠC PET smo izmenjevali ideje za embalažo, ki so jo izdelali naši aranžerji, in strokovnim predavanjem njihovega mentorja šolskega vrta.« Tako je potekala tudi že izmenjava semen, sodelovanje pa si želijo razširiti tudi z drugimi šolami; tako srednjimi kot osnovnimi šolami in vrtci. Izziv za dijake bi bilo tudi sodelovati s starejšimi občani, ki so zagotovo polni znanja in novih idej. Idej je še veliko, vizija pa je ozelenitev celotne strehe šole, ki bi z različnimi kottički ponujala različne oblike dela in druženja. Tudi z vrtcem, ki je v njihovi bližini. Dijaki so namreč otrokom odstopili tudi dve koriti, ki jih bodo zasadili po svojih željah. Priložnosti za širitev sodelovanja vidijo še veliko.

## In kaj bo letos zrastle na dijaškem vrtu?

Letos so dijaki vrt razširili tudi na drugo stran strehe in število korit oziroma visokih gred se je že lepo povečalo. Tako si lahko upravičeno obetajo tudi lep pridelek. »Zasadili oziroma posejali smo čebulo, česen, solato, redkvice, jagode, koruzo, krompir, paprike, paradižnik, rukolo, korenje, koromač, čajoto, motovilec, špinačo, peteršilj, drobnjak, šetraj, gozdne jagode, kumare, bučke, rdečo peso, meliso, meto, kamilice, ognjič, rabarbaro, maline, korenje, sončnice, slez, hermeliko, pripravili pa smo tudi modri – meditativni kottiček, ki je zasajen s sivko, žajbljem in modrocvetičimi cveticami.« Ob tem sila privlačnem kottičku so dijaki izdelali tudi klopi iz predelanih starih palet, kjer bodo lahko počivali in si polnili baterije ob poslušanju pesmi. »Ob našem dogodku, ki ga pripravljamo v ponedeljek, bomo izvedli nove eksperimente, saj bomo v korita zasadili prva drevesa in trto.«

Dijaki izbirajo rastline glede na možnosti brezplačnega pridobivanja sadik in semen. Seveda imajo tudi ideje, kako bi te rastline lahko uporabili za brezplačne popestritve šolske malice. Tako se je denimo ob visoki gredi s špinačo dijakinji porodila ideja o špinačni lazanji, ki jo je za sošolce tudi pripravila. Nekaj težav imajo tako kot vsi vrtnarji zaradi poletne vročine in počitnic, saj takrat dozoreva veliko vrtnin. »Iz istega razloga potrebujemo tudi namakalni sistem, ki vrt zaliva iz zaloge deževnice,« za konec razloži vodja projekta. x

## Povabilo

Srednja trgovska šola Ljubljana je bila v okviru projekta EAHink2015 (Inštitut za trajnostni razvoj) izbrana za izvedbo dogodka na lokalni ravni. Tako bodo v ponedeljek, 13. junija, organizirali dogodek Zelena terasa nad Ljubljano, kamor bodo povabili starše, lokalno skupnost in poslovne partnerje. Predstavili bodo šolski ekovrt na strehi šole. Ker si želijo povezovanja z drugimi institucijami, bi radi predstavili svoje delo in jih povabili k sodelovanju. Vabljeni.



Pri projektu so sodelovali številni učenci in tudi učitelji šole. © arhiv Maje Fabjan